

2. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" № 2464-VI. від 08.07.2010 р.
3. Закону України "Про внесення змін до деяких законів України з метою подолання негативних наслідків фінансової кризи" від 23.06.2009 № 1533-VI.
4. Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.minfin.gov.ua/>. – Назва з домашньої сторінки мережі Інтернет.
5. Комітет ВРУ з питань бюджету. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.budget.rada.gov.ua/>. – Назва з домашньої сторінки мережі Інтернет.
6. Педь І.В. Податкова конкуренція : монографія / І.В. Педь. – К. : Вид-во "Експерт-Консалтинг", 2009. – 416 с.
7. Соколовська А. Податкова система держави: теорія і практика становлення : монографія / А. Соколовська. – К. : Вид-во "Знання-Прес", 2004. – 454 с.
8. Литвиненко Є.О. Податкове стимулювання інвестиційної діяльності промислових підприємств // Фінанси України. 2004. – № 11. – С. 33-34.
9. Kyiv Post. Які податки платитимемо після нового року? / Post Kyiv. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.kyivpost.ua/business/article/yaki-podatki-platitimemo-pislya-novogo-roku.html>. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

Ярошевич Н.Б., Илюсь Ю.Ю. Налог на прибыль в доходах Государственного бюджета Украины: проблемы и перспективы

Проанализированы основные тенденции, их причины и проблемы поступления налога с прибыли предприятий к общему фонду Государственного бюджета в связи с изменением налогового законодательства.

Ключевые слова: Государственный бюджет, общий фонд Государственного бюджета, доходы Государственного бюджета, налог на прибыль предприятий, ставка налога на прибыль предприятий.

Yaroshevich N.B., Ilyus Yu.Yu. Income tax revenues in the State Budget of Ukraine: Problems and Prospects

Basic tendencies, their reasons and problems of receipt of tax, are analysed from the income of enterprises to the general fund of the State budget in connection with the change of tax legislation.

Keywords: State budget, general fund of State budget, profits of State budget, tax enterprises, pond of tax enterprises.

УДК 657.471:629.437.4

Аспір. Д.С. Лозовицька¹ – Львівська КА

**ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ
ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ
ТОРГІВЛІ АВТОМОБІЛЯМИ ТА АВТОСЕРВІСУ**

Розглянуто особливості організації процесно-орієнтованої системи управлінського обліку, зміст її основних елементів на підприємствах торгівлі автомобілями та автосервісу.

Ключові слова: витрати, процесно-орієнтований управлінський облік, торгівля автомобілями, процесно-орієнтована інформаційна система, управління витратами.

Вступ. У сучасних умовах господарювання для підтримки належного рівня конкурентоспроможності підприємства потрібне істотне оновлення і модернізація всіх сторін його діяльності, зокрема зниження витрат, скорочення часу освоєння нової продукції і поліпшення обслуговування споживачів. Нові реалії вимагають удосконалення системи управління виробництвом,

¹ Наук. керівник: проф. Рудницький В.С., д-р екон. наук – Львівська КА

визначення нових пріоритетів, гнучкого реагування на постійні зміни зовнішнього середовища. Кардинальні зміни в системі управління підприємством передусім пов'язані з реінжинірингом нових організаційних структур – бізнес-процесів.

Постановка завдання, мета роботи. Одним з головних завдань для реалізації процесно-орієнтованої управлінської концепції є створення контрольно-обліково-аналітичної системи, за допомогою якої стала б можливою організація збирання і реєстрації інформації про витрати бізнес-процесів, контроль і аналіз їх ефективності. Методологічною основою внутрішнього контролю витрат є концепція функціонального обліку витрат за видами АВС, директ костинг, концепція витратоутворювальних чинників [2]. Метою дослідження є розкрити особливості організації процесно-орієнтованої системи управлінського обліку, зміст її основних елементів на підприємствах торгівлі автомобілями та автосервісу.

Аналіз останніх публікацій. Питанням вдосконалення і розвитку обліку й аналізу приділено значну увагу в економічній літературі. У працях таких зарубіжних вчених, як Е.А. Аткинсон, К. Друрі, Р.С. Каплан, Е. Мейер, Г. Мінцберг, Дж. Фостер, Д. Хан, П. Ховарт, Ч. Хорнгрен, Р. Чейз, У. Шеффер, та вітчизняних науковців, серед яких Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, З.-М.В. Задорожний, Л.М. Кіндрацька, Я.Д. Крупка, І.Д. Лазаришина, Н.М. Малуґа, Є.В. Мних, Л.В. Нападовська, В.К. Орлова, В.Ф. Палій, М.С. Пушкар, В.С. Рудницький, В.К. Савчук, В.В. Сопко, М.Г. Чумаченко й інші, розроблено концепції та запропоновано підходи до організації управлінського обліку й економічного аналізу на підприємствах. Однак проблеми управлінського обліку підприємств галузі торгівлі автомобілями та надання послуг з технічного сервісного обслуговування у дисертаційних роботах не розглядалися. Тому, не зменшуючи важливість здійсненої роботи та цінність одержаних науковцями результатів, необхідно звернути увагу на дослідження проблем організації і методики управлінського обліку, зокрема витрат операційної діяльності, підприємств торгівлі автомобілями та автосервісу, враховуючи специфіку галузі, потребу в адекватній інформації про ресурси, операції та бізнес-процеси.

Основні результати дослідження. На основі виконаного дослідження сутності методу АВС, галузевих особливостей діяльності ми запропонували (рис.) структурну модель організації системи процесно-орієнтованого управлінського обліку витрат на підприємствах торгівлі автомобілями та їх сервісу. Процесно-орієнтована інформаційна система є обліковою системою нового типу, в основі якої знаходиться облік витрат за процесами і видами діяльності, яка охоплює "АВС-систему", "АВВ-систему" і "АВРА-систему". Мета створення такої системи управлінського обліку – формування інформації про результативність та ефективність процесів, видів діяльності за допомогою специфічних методів обліку витрат і калькулювання для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Методичний блок організації процесно-орієнтованої системи управлінського обліку, на відміну від традиційних систем, представлений такими методами: АВВ-метод, АВС-метод, метод АВРА. Організаційний компонент цієї системи охоплює дві форми обліку: автономну та інтегровану з двома

модифікаціями (з використанням системи рахунків і реєстрації операцій системним чином і без використання системи рахунків з реєстрацією операцій у спеціальних регістрах таблично-матричної форми).

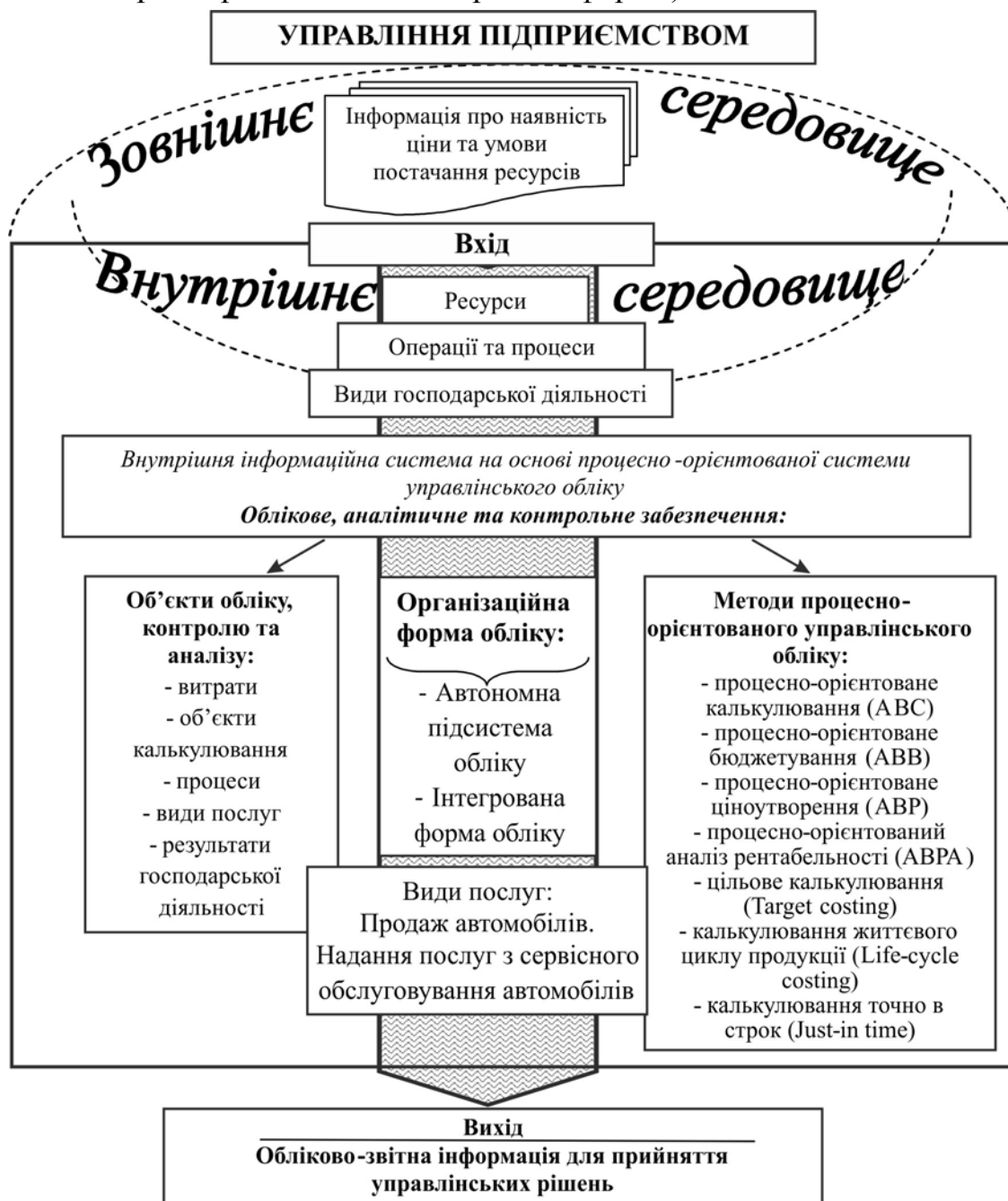

Рис. Структурна модель організації процесно-орієнтованого управлінського обліку витрат на підприємствах торгівлі автомобілями та їх сервісу

Процесно-орієнтована інформаційна система управлінського обліку повинна містити три модульні підсистеми: "АВС-систему", "АВВ-систему", "АВРА-систему". Взаємодія цих підсистем у процесі обліково-аналітичного і контрольного забезпечення управління діяльністю підприємства забезпечить ефективне адекватне функціонування системи процесно-орієнтованого обліку на підприємстві торгівлі автомобілями та автосервісу. Ці підсистеми, згідно з модульним принципом, можуть використовуватися у поєднанні або самостійно, але з урахуванням основних принципів процесно-орієнтованої облікової системи. Для підприємства торгівлі автомобілями та сервісу можна

визначити такі групи бізнес-процесів: на рівні забезпечення сегмента діяльності, якими для досліджуваних підприємств є торгівля новими автомобілями та сервісне обслуговування; на рівні забезпечення діяльності підприємства загалом. Сукупність усіх видів діяльності становить модель бізнес-процесу.

АВВ-система – це інформаційна система, в основі якої є бюджетний метод і АВС-метод, що дають змогу здійснювати планування, контроль, облік і аналіз витрат за видами діяльності та бізнес-процесами. В узагальненому вигляді "АВВ-система" – це система бюджетування з використанням АВВ-методу. Оскільки поняття контролю, у широкому сенсі, охоплює усі ці функції (планування – попередній контроль; облік і аналіз – складові частини контролю, оскільки контроль без обліку безпредметний, а без аналізу неефективний), що "АВВ-система", передусім, контрольно-інформаційна, на відміну від обліково-калькуляційної "АВС-системи".

В обліково-калькуляційній системі АВС враховуються тільки фактичні витрати за видами діяльності та здійснюється калькулювання продукції (робіт, послуг) у різних напрямках за допомогою вибраних драйверів витрат, які з'єднують види внутрішньогосподарської діяльності з калькульованим об'єктом. Контроль здійснюється на базі порівняльного аналізу фактичних витрат різних звітних періодів по видах діяльності і об'єктах калькулювання. У "АВВ-системі", як інформаційній системі контрольного типу, формується інформація в розрізі центрів діяльності та відповідальності (ЦДВ) у вигляді показників витрат за видами діяльності. Використовуючи обліково-контрольні засоби, формуються фактичні показники і їх відхилення від планованих, за допомогою яких оцінюється ефективність роботи і керівництва цим центром.

АВРА фокусується на клієнті як на точці перетинання витрат і доходів. Підхід АВРА передбачає встановлення не тільки величини собівартості бізнес-процесів, але й величини доходів із кожного бізнес-процесу, а рентабельність кожного виду діяльності визначається шляхом попроцесного зіставлення доходів і витрат. Особливість методики АВРА в тому, що вона дає змогу відокремити рентабельні процеси від нерентабельних і здатна провести цей процес для кожного споживчого сегмента, визначити рентабельність тих або інших продуктів і послуг, і цим самим рекомендувати ті або інші продукти або послуги до продажу, а в деяких випадках – рекомендувати, які продукти або послуги доцільно поставляти без націнки [6-8]. Перевага АВРА полягає в повноті оцінки ефективності: система створює взаємозв'язки між процесами, які здійснює компанія, і фінансовою ефективністю компанії.

Висновки. Таким чином, дослідження облікових підсистем процесно-орієнтованої інформаційної системи управління показав, що їх поява зумовлена обґрунтованою зміною принципів функціонування системи управління підприємством загалом. Водночас описані системи є окремими самостійними модулями загальної системи управлінського обліку і модель їх вбудовування в систему вітчизняного бухгалтерського обліку потребує подальшого дослідження.

Література

1. Cooper R. Measure Costs Right / R. Cooper and R. Kaplan // Harvard Business Review, – September-October – 1996 – Pp. 1-13.

2. Рекомендації схвалені на заключному пленарному засіданні МНПК "Удосконалення обліку, аналізу, аудиту і звітності в сучасних умовах глобалізаційних процесів у світовій економіці" // Бухгалтерський облік і аудит, № 9-2010 – С. 47-52.

3. O'Guin, M. Rebischke S. "Customer-Driven Costs Using Activity-Based Costing" / O'Guin, M. Rebischke S. – Working Paper, – 1996.

4. Практические материалы круглого стола ABC (activity based costing) и ABM (activity-based management): оптимизация бизнес-процессов и повышение прибыльности компаний // [Электронный ресурс]. – Доступный з <http://gaap.ru/biblio/>.

5. Ермакова Н.А. Процессно-ориентированная система управленческого учета / Вестник ОГУ, № 2-2005 – С. 80-86.

6. Маршал В. Мейер. Оценка эффективности бизнеса. Что будет после Balanced Scorecard? – М.: Вершина, 2004. – 272 с.

7. Gary Cokins. A Management Accounting Framework/ Cokins Gary// Journal of Corporate Accounting & Finance – Vol. 13-2001 – Pp. 73-82.

8. Друри К. Управленческий и производственный учет: учебник./ К. Друри – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 1071 с.

9. Управлінський облік / Аткинсон, Ентоні А., Банкер, Раджив Д., Каплан, Роберт С., Янг. – 3-е вид.: Пер англ. – М. : Вільямс, 2007. – 880 с.

10. Emblemsvg Jan. Life-Cycle Costing Using Activity-Based Costing and Monte Carlo Methods to Manage Future Costs and Risks/ Jan Emblemsvg – John Wiley & Sons – 2003.

Лозовицкая Д.С. Особенности управленческого учета затрат операционной деятельности на предприятиях торговли автомобилями и автосервиса

Рассмотрены особенности организации процессно-ориентированной системы управленческого учета, содержание ее основных элементов на предприятиях торговли автомобилями и автосервиса.

Ключевые слова: затраты, процессно-ориентированный управленческий учет, торговля автомобилями, процессно-ориентированный информационная система, управление затратами.

Lozovytska D.S. Features of management cost accounting of operating activity on enterprises of cars trading and their service

The article considers the peculiarities of the process-oriented management accounting system, the content of its basic elements, trade cars and car service.

Keywords: costs, process-oriented management accounting, car trading, process-oriented information system, management costs.